

Қазақстан Республикасы
Оқу-ағарту министрінің
2023 жылғы 6 қаңтарыдағы
№ 3 бұйрығына
41-қосымша

Техника-технологиялық
бағыттың "Қазақ тілі" пәні
бойынша техникалық және
кәсіптік білімнің үлгілік
оқу бағдарламасы

Қасымжан Қасымжанұлы

Алматы 2023 ж.

Техника-технологиялық бағыттың "Қазақ тілі" пәні бойынша техникалық және кәсіптік білімнің үлгілік оқу бағдарламасы

1 тарау. Жалпы ережелер

1. Техника-технологиялық бағыттың "Қазақ тілі" пәні бойынша техникалық және кәсіптік білімнің үлгілік оқу бағдарламасы Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2012 жылғы 8 қарашадағы № 500 "Бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім берудің үлгілік оқу жоспарларын бекіту туралы" (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізімінде № 8170 тіркелген) және "Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту Министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізімінде № 29031 тіркелген) бұйрықтарына сәйкес әзірленді.

2. "Қазақ тілі" пәнін оқытудың мақсаты – ана тілін қадірлейтін, қоғамдық мәнін түсінетін тұлға қалыптастыру, сондай-ақ қазақ әдеби тілі нормаларын сақтап, дұрыс қолдана білуге, еркін сөйлесуге және сауатты жазуға үйрету.

3. "Қазақ тілі" оқу пәнін оқытудың негізгі міндеттері:

1) қазақ тілін ана тілі ретінде тани отырып, өмірлік қажеттіліктерінде коммуникативтік әрекеттер түрінде (тыңдалым, оқылым, айтылым, жазылым) сауаттылықпен қолдану дағдыларын қалыптастырады;

2) білім алушылардың қазақ тілін күнделікті өмірде өзі еркімен қолданып жүрген қарым-қатынас құралынан енді оны тілдік заңдылықтар негізінде танып-білу дағдыларын қалыптастырады;

3) қазақ тілі жүйесін құраушы кіші жүйелерді, тіл бірліктерін және олардың табиғатын танып біледі;

4) тіл бірліктерінің қарым-қатынас құралы болу, ойды білдіру, таным құралы болу, ақпаратты сақтау құралы болу қасиеттерін функционалдық-коммуникативтік бағдарда танып біледі, соған лайықты машықтар мен дағдыларды қалыптастырады;

5) "Қазақ тілі" пәні бағдарламасы білім алушының тіл сауаттылығы мен сөйлеу сауаттылығын, сөз байлығын, басқалармен еркін қарым-қатынасқа түсу қабілетін дамытуды және ойлау қабілеті мен танымдық дағдыларын жетілдіруді көздейді.

Оқу бағдарламасының ерекшелігі – тек пәндік білімді қалыптастыруға ғана емес, сонымен қатар әртүрлі дағдыларды дамытуға ерекше көңіл бөлінеді.

Оқыту нәтижелері білім алушылардың бойында келесі негізгі құндылықтарды қалыптастыруға негізделген: патриотизм және азаматтық жауапкершілік, сыйластық, ынтымақтастық, еңбек пен шығармашылық, ашықтық, өмір бойы білім алу.

Оқу мақсаттары педагог пен білім алушыларға болашақ қадамдары жөнінде өзара ой бөлісуге, оларды жоспарлау мен бағалауға мүмкіндік беретін бірліктілік пен сабақтастықты көрсететін 4 бөлімнен тұрады:

- 1) тыңдалым және айтылым;
- 2) оқылым;
- 3) жазылым;
- 4) әдеби тіл нормасы.

1 бөлім. "Тыңдалым және айтылым" бөлімі келесі бөлімшелерден тұрады:

- 1) болжау;
- 2) әртүрлі жанрдағы мәтіндерді талдау;
- 3) негізгі ойды анықтау;
- 4) тыңдалым материалы бойынша сұрақтар құрастыру және бағалау;
- 5) сөйлеу мәдениетін дамыту;

2 бөлім. "Оқылым" бөлімі келесі бөлімшелерден тұрады:

- 1) ақпаратты түсіну;
- 2) мәтіннің стильдік ерекшелігін тану;
- 3) мәтіннің жанрлық ерекшелігін ажырату;
- 4) мәтіндерге салыстырмалы талдау жасау;
- 5) мәліметтерді өңдей білу;
- 6) әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу.

3 бөлім. "Жазылым" бөлімі келесі бөлімшелерден тұрады:

- 1) әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу;
- 2) жазба жұмыстарын әртүрлі формада ұсыну;
- 3) эссе жазу;
- 4) оқылым және тыңдалым материалдары негізінде жинақы мәтін жазу;
- 5) шығармашылық жұмыс;
- 6) мәтіндерді түзету және редакциялау.

4 бөлім. Әдеби тіл нормасы бөлімі келесі бөлімшелерден тұрады:

- 1) орфография;
- 2) орфоэпия;
- 3) лексика;
- 4) грамматика;
- 5) пунктуация.

4. Қазақ тілі пәнінің үлгілік бағдарламасында 10 бөлім қарастырылған.

Олар: "Қазіргі қоғам құндылықтары: мәдениет және өркениет. Сөз мәдениеті", "Индустрияландыру: ұлттық өндіріс. Сөз мәдениеті", "Адамзат дамуының жаһандық мәселелері. Тілдік жүйе және норма", "Адам өмірін сақтау. Тілдік жүйе және норма", "Сәулет өнері. Тілдік жүйе және норма", "Қазақстан бүгінгі әлемде: Қазақстанның өткені мен келешегі", "Экология: ядролық және мұнай өндірістері", "Қазіргі қоғам: миграция және зияткерлік миграция", "Әлемді өзгерткен өнертабыстар", "Туризм: экотуризм".

Мазмұны:

1) тыңдалым және айтылым: мәтін үзінділері бойынша болжам жасау, өз біліміне сүйеніп тақырыпты жалғастыру, тиісті ақпаратты анықтай білу, мамандандырылған тар аядағы арнайы мәтіндердегі (дәріс, интервью, пікірталас, мақала, бейнебаян) мақсатты аудиторияға арналған терминдер мен ұғымдарды, тілдік оралымдарды, мәтін үзінділерін талдау, тыңдалған мәтіндегі ақпаратты ғаламдық (отандық) мәселелермен байланыстыра білу, салыстыру, мәтінде көтерілген мәселені, автор позициясын (қоғамдық-саяси, ғылыми) талдай отырып, негізгі ойды анықтау, мәтінде көтерілген мәселеге автор мен оқырманның қарым-қатынасын ескере отырып, талқылау сұрақтарын құрастыру және сыни тұрғыда бағалау, коммуникативтік жағдаятқа сай көпшілік алдында дұрыс сөйлеу, тыңдаушыларға ықпал ете білу, шешен сөйлеу; сөйлеу тілінің

лексикалық, фонетикалық-морфологиялық, синтаксистік ерекшеліктерін ажыратып, орынды қолдану;

2) оқылым: әртүрлі графиктік мәтіндердегі (кесте, диаграмма, сызба, шартты белгі) мәліметтерді салыстырып талдау, негізгі үрдістерді анықтау, таза ғылыми және публицистикалық стильдерін тілдік құралдар арқылы тану (терминдер, ұғымдар, шартты белгілер, синтаксистік құрылымы), әртүрлі стильдегі мәтіндердің жанрлық ерекшеліктерін таба білу, ауызекі сөйлеудің стильдік бедерін дұрыс қолдану, публицистикалық шығарма тілінің стильдік бедерін дұрыс қолдана білу, ресми іс-қағаздары тілінің сөз бедерін дұрыс қолдана білу, көркем әдебиет тілінің сөз бедерін дұрыс қолдана білу, әртүрлі стильдегі мәтіндердің тақырыбын, автор көзқарасын, мақсатты аудиторияға сәйкес қызметін, құрылымын, тілдік ерекшелігін салыстыра талдау (фонетикалық деңгей, лексикалық деңгей, морфологиялық деңгей, синтаксистік деңгей негізінде), мәтіндегі негізгі ойды анықтау, берілген мәліметтер мен пікірлерді өңдеу және толықтыру, белгілі бір мақсат үшін оқылым стратегияларын жүйелі қолдана білу, Бұқаралық ақпарат құралдары (БАҚ), энциклопедиялық, ғылыми-көпшілік, ғылыми еңбектерден деректерді ала білу, сілтеме жасау, дәйексөз келтіру жолдарын білу;

3) жазылым: жоспар түрлерін құру (күрделі, тезистік, тірек-схема түріндегі жоспар), ауызекі сөйлеу стилінде әлеуметтік жағдайларға сай мәтін құрастыру, ресми қарым-қатынас аясында ресми құжат түрлерін жазу: сенімхат, кепілхат, өтінім, тапсырыс, келісімшарт, еңбек шарты, шарт, еңбек келісімі, мәтіндер құрастыру, ғылыми стильдің стильдік және жанрлық ерекшеліктерін ескере отырып, баяндама, мақала, лекция, баяндама тезистері, аннотация, түйіндеме, рецензия, мәтіндер құрастыру, публицистикалық стильдің стильдік және жанрлық ерекшеліктерін ескере отырып, мақала, репортаж, сұхбат, ақпарат, информациялық хабар, очерк, памфлет жазу, көркем әдебиет стилінің стильдік және жанрлық ерекшеліктерін ескере отырып мәтіндер құрастыру (таңдау бойынша), мәтін құрылымын сақтай отырып, әртүрлі графиктік мәтіндегі деректерді салыстырып, маңызды тұстары мен үрдістерді талдап жазу, өзіндік тұжырым жасау, көтерілген мәселе бойынша академиялық тұрғыдан эссе жаза білу, мәселенің артықшылықтары мен кемшіліктерін талдап жазу, оқылым және тыңдалым материалдары бойынша түртіп жазудың (конспектілеудің) әртүрлі жолдарын меңгеру арқылы негізгі ақпаратты іріктеу, әртүрлі тақырып бойынша көркемдегіш құралдарды ұтымды қолданып, шығармашылық жұмыстар (өлең, әңгіме, естелік, шығарма) ұсына білу, жазба жұмысын абзац пен бөліктерге бөлу, ойын (ақпарат, идея) дұрыс жүйелеп, логикалық және стильдік түзетулер енгізу, редакциялау;

4) әдеби тіл нормалары: мәнмәтін бойынша тілдік бірліктерді қазіргі орфографиялық нормаға сай жазу, сөздерді фонетикалық принцип негізінде жазу, сөздерді морфологиялық-фонематикалық принцип негізінде жазу, сөздерді тарихи-дәстүрлік принцип негізінде жазу, сөйлеу ағымындағы интонацияның құрамдас бөліктері: әуен, әуез, тембр, қарқын, кідірісті сөйлеу мәнеріне сай қолдану, әлеуметтік-саяси шешендік қатынас аясында сөз әдеби мен сөйлеу мәнерін дұрыс қолдану, мәтін нормаларын сақтап жазу (мәтін құрылымы, абзац, мәтін бөліктері, тақырып), мәтін және мәтін үзінділері деңгейінде тыныс белгілерін қолдана білу.

5. Оқу бағдарламаларын әзірлеу кезінде білім беру ұйымының мүмкіндігі бар:

1) оқытудың әртүрлі технологияларын, оқу процесін ұйымдастырудың нысандарын, әдістерін және бақылау түрлерін таңдау;

2) оқу уақыты сағаттарының жалпы көлемін бөлімдер мен тақырыптарға бөлу (пәнді оқуға бөлінген сағат көлемінен);

3) нақты дәлелдер мен фактілерге негізделген пәннің бөлімдері мен тақырыптарының реттілігін өзгерту;

4) жұмыс берушілердің талаптары және бөлімдер мен тақырыптар тізбесін тереңдету және кеңейту мақсатында өңірлік компонентті енгізу және бөлімдер, бөлімшелер мен тақырыптарды дайындық бағыты бойынша элементтерді енгізуге байланысты тақырыптардағы сағат көлемі мен пәннің мазмұнын 25% - дан аспайтындай өзгерту.

6. Оқу жүктемесінің көлемі даярлау бағыты мен біліктілігіне байланысты 96-120 сағатты (4-5 кредит) құрайды.

7. Оқу пәнін іске асыру кезінде дәптерлер мен жазбаша жұмыстарды тексеру қарастырылады.

2 тарау. Бағдарламаның құрылымы мен мазмұны

Бөлім, бөлімше және тақырыптардың атауы	Сағат
	Барлығы
1 бөлім. Қазіргі қоғам құндылықтары: мәдениет және өркениет. Сөз мәдениеті.	
1.1. Қоғамдық құндылық.	+
Тақырып 1.1.1. Қоғам құндылығы - халықтың тілі, мәдениеті, салт-дәстүрі. Орфографиялық норма. Сөйлеу тілі.	
Тақырып 1.1.2. Ұлттық руханиятымыздың өзегі - тіл. Әдеби тіл. Дауысты дыбыстардың жазылуы.	
1.2. Қазақ халқының мәдениеті.	+

Тақырып 1.2.1. Қазақ халқының салт-дәстүрлері. Әдеби тіл. Дауыссыз дыбыстардың жазылуы.	
Тақырып 1.2.2. Қолөнер – сырлы өнер. Тоқыма өнері. Бірге және бөлек жазылатын сөздер.	
Тақырып 1.2.3. Қазақ киносы – қазақ тарихы. Дефис арқылы жазылатын сөздер. Бас әріппен жазылатын сөздер. Тасымал.	
Тақырып 1.2.4. Қазақ театр өнерінің тарихы. Ауызекі сөйлеу стилі. Шылау және одағай сөздердің жазылуы.	
Тақырып 1.2.5. Сөйлеу шеберлігі және тіл мәдениеті. Қосымшалардың жазылуы.	
2 бөлім. Индустрияландыру: ұлттық өндіріс. Сөз мәдениеті.	
2.1. Теміржол қызметі.	+
Тақырып 2.1.1. Түрксіб теміржолы. Сөз дәлдігі.	
Тақырып 2.1.2. Тұлпар-Тальго.	
Тақырып 2.1.3. Алматы метросы.	
2.2 Қазақстан индустриясы.	+
Тақырып 2.2.1. Қара көмір. Мыс кендері. Сөз дәлдігі.	
Тақырып 2.2.2. Мұнай индустриясы. Сөз дәлдігі.	
Тақырып 2.2.3. Әлемнің ірі индустриялық алпауыттары Қазақстанда.	
3 бөлім. Адамзат дамуының жаһандық мәселелері. Тілдік жүйе және норма.	
3.1 Жаһандық құзыреттер.	+
Тақырып 3.1.1. Ұлттық мәдениеттің жаһандану үрдісі. Тілдік норма. Ғылыми стиль.	

Тақырып 3.1.2. Экономикалық жаһандану. Сөзжасамдық тәсілдер .	
Тақырып 3.1.3. Аумақтық жаһандану. Сөзжасамның аналитикалық тәсілі.	
Тақырып 3.1.4. Ақпараттық- коммуникациялық жаһандану. Сөзжасамның лексика- семантикалық тәсілі.	
Тақырып 3.1.5. Адамзат дамуының жаһандық мәселелері. Әдеби тілдің сөзжасамдық нормалары.	
4 бөлім. Адам өмірін сақтау. Тілдік жүйе және норма.	
4.1 Қоғамның байлығы - адам.	+
Тақырып 4.1.1. Адам өмірін қорғау - басты міндет. Сөз тазалығы.	
Тақырып 4.1.2. Адамның денсаулығы - қоғам байлығы. Тіркестердің мағыналық байланысы.	
4.2 Қоршаған орта мен спорттың адам өміріне әсері.	
Тақырып 4.2.1. Адам өмірі және қоршаған орта. Сөйлем мүшелерінің орын тәртібі. Көркем әдебиет стилі.	
Тақырып 4.2.2. Спорттың адам өміріне пайдасы. Мәтіндегі сөйлемдердің орын тәртібі.	
5 бөлім. Сәулет өнері. Тілдік жүйе және норма.	
5.1. Қазақстан сәулет өнерінің дамуы.	+
Тақырып 5.1.1. Таңғажайып сәулет өнері. Тілдік жүйе және норма. Сөйлем және мәтін деңгейінде қойылатын тыныс белгілер .Үтір .	
Тақырып 5.1.2. Киіз үй - ғажап сәулет туындысы. Тырнақша.	
Тақырып 5.1.3. Дизайн өнерінің даму тарихы. Жақша. Нүктелі үтір.	
Тақырып 5.1.4. Қазақстан сәулет өнерінің көне ескерткіштері. Сызықша.	

Бастауыш пен баяндауыштың арасына қойылатын сызықша.	
Тақырып 5.1.5. Қазақтың танымал сәулетшілері. Ғылыми әдебиет тілінің сөз бедері.	
Тақырып 5.1.6. Заманауи сәулет туындылары Ел астанасы – сәулет өнерінің жаңа тынысы. Қос нүкте.	
6 бөлім. Қазақстан бүгінгі әлемде: Қазақстанның өткені мен келешегі. Шешендік сөздер.	
6.1. Уақыт өлшемі.	+
Тақырып 6.1.1. Ұлт тарихындағы кеңістік пен уақыт. Ғылыми стиль.	
Тақырып 6.1.2. Тіл – тарихтың айнасы. Әліпби.	
6.2. Қазақстанның талантты ұландары.	+
Тақырып 6.2.1. Ел іші – өнер кеніші. Шешендік өнер негіздері.	
Тақырып 6.2.2. Қазақстанның алғашқы кәсіби суретшілері. Шешендік өнер тарихы.	
Тақырып 6.2.3. Сәндік өнер. Тоқыма дизайны. Ғылыми стиль.	
7 бөлім. Экология: ядролық және мұнай өндірістері.	
7.1 Экологиялық сауат.	+
Тақырып 7.1.1. Әлемдік экология мәселелері. Арал теңізінің экологиясы. Айтыс.	
Тақырып 7.1.2. Семей полигоны. Ядролық өндіріс – табиғатқа төнген қауіп. Сыни пікір.	
Тақырып 7.1.3. Атом өнеркәсібі. Сыни пікірдің өзіндік ерекшелігі.	
Тақырып 7.1.4. Мұнай өндірісі: пайдасы мен зияны. Мұнай қалдықтарының экологияға әсері. Дәйексөзге сілтеме жасау және пайдаланылған әдебиеттерді рәсімдеу талаптары.	

8 бөлім. Қазіргі қоғам: миграция және зияткерлік миграция.	
8.1. Миграцияның қоғамдық ортаға әсері.	+
Тақырып 8.1.1. Миграция – әлеуметтік құбылыс. Сөзталас.	
Тақырып 8.1.2. Әлем және Қазақстандағы миграция. Шешендік толғау.	
Тақырып 8.1.3. Зияткерлік миграция: пайдасы мен қаупі. Ресми ісқағаздары стилі мен оның тілдік ерекшеліктері.	
9 бөлім. Әлемді өзгерткен өнертабыстар.	
9.1. Өнерлі өрге жүзер.	+
Тақырып 9.1.1. Әлемді өзгерткен ұлы жаңалықтар. Публицистикалық стильдің тілдік ерекшеліктері.	
Тақырып 9.1.2. Әлемді таңғалдырған өнертапқыш балалар. Рецензия.	
10 бөлім. Туризм: экотуризм.	
10.1. Туризмнің дамуының қоғамға пайдасы.	+
Тақырып 10.1.1. Туризм саласы: өткені мен бүгіні. Әңгіме және дөңгелек үстел.	
Тақырып 10.1.2. Экотуризмнің ерекшеліктері. Ой айқындылығы. Сөз дәлдігі.	
Тақырып 10.1.3. Қазақстандағы экотуризм. Пікірталас мәдениетіндегі сөз қолданыстар.	
11 бөлім. Цифрлық технологиялардың бүгіні мен болашағы.	+
Тақырып 11.1.1. Сандық технология дегеніміз не?	
Тақырып 11.1.2. "Цифрлық Қазақстан".	
Тақырып 11.1.3. Цифрлық технологиялардың бүгіні мен болашағы.	

3-тарау. Оқытудың нәтижелері және бағалау критерийлері

Бөлім атауы	Бөлімше атауы	Оқыту нәтижелері	Бағалау
Қазіргі қоғам құндылықтары: мәдениет және өркениет. Сөз мәдениеті	Қоғамдық құндылық	1) Мәтін үзінділері бойынша болжам жасау, өз біліміне сүйеніп тақырыпты жалғастыру; 2) мәнмәтін бойынша тілдік бірліктерді орфографиялық нормаға сай жазу.	1) Мәтін жасайды; анықтау; 2) жазу нормалары.
		1) Мәтінде көтерілген мәселені (қоғамдық-саяси) талдай отырып, негізі ойды анықтау және ғаламдық мәселелермен байланыстыру; 2) жазба жұмысын абзац пен бөліктерге бөлу, ойын (ақпарат, идея) дұрыс жүйелеп, логикалық және стильдік түзетулер енгізу.	1) Мәтін талдайды; 2) мәтін ғаламдық байланыстырады; 3) жазу бөлікті жүйелеп стильді алады; 4) дауыс түрлерін.
	Қазақ халқының мәдениеті	1) Коммуникативтік жағдаятқа сай көпшілік алдында тиісті сөйлеу әдебін сақтай отырып, дұрыс сөйлеу; 2) қажетті клишелер мен лексикалық құрылымдарды қолданып, көтерілген мәселе бойынша өз ойын дәлелдеп эссе жазу ("келісу, келіспеу" эссесі).	1) Көпшілік әдебін сөйлейді; 2) қажетті лексикалық қолдану; 3) мәтін бойынша жазады; 4) дауыс түрлерін.
		1) Ғылыми-көпшілік стильді тілдік құралдар арқылы тану (терминдер, тілдік оралымдар, өзге стиль элементтері).	1) Ғылыми ерекше ажыратып; 2) тілдік (терминдер) өзге сөз ғылыми қолдану.

			3) бір сөздер
		1) Сөйлеу ағымындағы интонацияның құрамдас бөліктері: әуен, әуез, тембр, қарқын, кідірісті сөйлеу мәнеріне сай қолдану.	1) Сөй интона бөлікт қарқын мәнері 2) бас сөздер 3) тас тасьма емлесі
		1) Мәтіндегі негізгі ойды анықтау, көтерілген мәселеге баға беріп, мәліметтер мен пікірлерді өңдей білу.	1) Оқы желісі жалғас 2) мәт мәселе баға б мәліме өздігі 3) шыл жазылу
		1) Мәтіндегі негізгі ойды анықтау, көтерілген мәселеге баға беріп, мәліметтер мен пікірлерді өңдей білу.	1) Мәт анықта 2) көт беріп, пікірл 3) қос емлесі
Индустрияландыру: ұлттық өндіріс. Сөз мәдениеті	Теміржол қызметі	1) Мамандандырылған тар аядағы арнайы мәтіндердегі (дәріс) мақсатты аудиторияға арналған терминдер мен ұғымдарды, тілдік оралымдарды талдау; 2) жазба жұмысын абзац пен бөліктерге бөлу, ойын (ақпарат, идея) дұрыс жүйелеп, логикалық және стильдік түзетулер енгізу, редакциялау.	1) Арн мақсат термин тілдік 2) ойы логика түзету 3) бел сөздер талғам
		1) Мәтінде көтерілген мәселеге автор мен оқырманның қарым-қатынасын ескере отырып, сұрақтар құрастыру және бағалау;	1) Мәт сұрақт бағала

		2) сөйлем және мәтін деңгейінде тыныс белгілерін қолдана білу.	2) сөй деңгей қолдан
		1) Өртүрлі графиктік мәтіндердегі (кесте, диаграмма, сызба, шартты белгі) мәліметтерді талдау, негізгі үрдістерді анықтау; 2) оқылым және тыңдалым материалдары бойынша негізгі ақпаратты іріктей отырып, түртіп жазу.	1) Өрт мәтінд талдай 2) нег анықта 3) оқы матери ақпара
	Қазақстан индустриясы	1) Белгілі бір тақырып аясында сөздерді іріктеп, түрлендіріп, талғаммен қолдана білу; 2) жазба жұмысын абзац пен бөліктерге бөлу, ойын (ақпарат, идея) дұрыс жүйелеп, логикалық және стильдік түзетулер енгізу, редакциялау .	1) Бел сөздер талғам 2) жаз бөлікт 3) ойы логика түзету редакц
		1) Көпшілікке арналған дәрістің құрылымы мен рәсімделуін білу, жанрлық ерекшеліктерін талдау; 2) сөйлем және мәтін деңгейінде тыныс белгілерін қолдана білу.	1) Көп дәріст рәсімд 2) мәт ерекше 3) сөй деңгей қолдан
		1) Мәтін құрылымын сақтай отырып, әртүрлі графиктік мәтіндегі деректерді салыстырып, маңызды тұстары мен үрдістерді талдап жазу.	1) Өрт дерект 2) мәт мен үр 3) мән бірлік нормағ
Адамзат дамуының жаһандық мәселелер. Тілдік жүйе және тілдік норма	Жаһандық құзыреттер	1) Мамандандырылған тар аядағы арнайы мәтіндердегі (интервью) мақсатты аудиторияға арналған терминдер мен ұғымдарды, тілдік оралымдарды талдау; 2) ғылыми-көпшілік стильдің жанрлық және стильдік ерекшеліктеріне сай тілдік құралдарды орынды қолданып, интервью	1) Арн мақсат термин тілдік 2) ғыл жанрлы ерекше

		жазу.	құралд жазады
		1) Көпшілікке арналған интервью құрылымы мен рәсімделуін білу, жанрлық ерекшеліктерін талдау; 2) сөзжасамдық және синтаксистік нормаларды сақтай білу.	1) Көп интерв рәсімд 2) мәт ерекше 3) сөз синтак біледі
		1) Коммуникативтік жағдаятқа сай көпшілік алдында тиісті сөйлеу әдебін сақтай отырып, дұрыс сөйлеу; 2) әртүрлі тақырып бойынша көркемдегіш құралдарды ұтымды қолданып, шығармашылық жұмыстар (өлең, хат, әңгіме, шығарма) ұсына білу.	1) ком сай кө сөйлеу алады; 2) көр қолдан жұмыст шығарм 3) сөз синтак біледі
		1) Коммуникативтік жағдаятқа сай көпшілік алдында тиісті сөйлеу әдебін сақтай отырып, дұрыс сөйлеу; 2) сөзжасамдық және синтаксистік нормаларды сақтай білу	1) Ком сай кө сөйлеу алады; 2) сөз синтак біледі
		1) Әртүрлі стильдегі (ғылыми, ресми іс-қағаздар, публицистикалық, көркем әдебиет, ауызекі сөйлеу стилі) мәтіндердің тақырыбын, мақсатты аудиторияға сәйкес қызметін, құрылымын, тілдік ерекшелігін салыстыра талдау.	1) Әрт мәтінд мақсат қызмет ерекше талдай 2) әде нормал
Адам өмірін сақтау. Тілдік жүйе және тілдік норма	Қоғамның байлығы – адам	1) Мамандандырылған тар аядағы арнайы мәтіндердегі (пікірталас) мақсатты аудиторияға арналған терминдер мен ұғымдарды, тілдік оралымдарды талдау; 2) қажетті клишелер мен лексикалық құрылымдарды қолданып, көтерілген мәселе	1) Мам арнайы аудито мен ұғ оралым 2) қаж

		бойынша өз ойын дәлелдеп эссе жазу (дискуссивті эссе).	лексик қолдан 3) мәт бойынш жазады 4) сөз нормал
		1) Мәтінде көтерілген мәселеге автор мен оқырманның қарым-қатынасын ескере отырып, сұрақтар құрастыру және бағалау; 2) ғылыми-көпшілік стильдің жанрлық және стильдік ерекшеліктеріне сай тілдік құралдарды орынды қолданып, нұсқаулық жазу.	1) Мәт автор қатына сұрақт бағала 2) ғыл ерекше жазады 3) тір байлан
	Қоршаған орта мен спорттың адам өміріне әсері	1) Көпшілікке арналған очерктің құрылымы мен рәсімделуін білу, жанрлық ерекшеліктерін талдау; 2) оқылым және тыңдалым материалдары бойынша түртіп жазудың (конспектілеудің) әртүрлі жолдарын меңгеру арқылы негізгі ақпаратты іріктеу.	1) Көп очеркт рәсімд 2) мәт ерекше 3) оқы матери ақпара 4) көр ерекше құралд біледі
		1) Әртүрлі стильдегі (ғылыми, ресми ісқағаздар, публицистикалық, көркем әдебиет, ауызекі сөйлеу стилі) мәтіндердің тақырыбын, мақсатты аудиторияға сәйкес қызметін, құрылымын, тілдік ерекшелігін салыстыра талдау.	1) Әрт мәтінд мақсат қызмет ерекше талдай 2) мәт тәртіб біледі
Сәулет өнері. Тілдік жүйе және норма	Қазақстан сәулет өнерінің дамуы	1) Мамандандырылған тар аядағы арнайы мәтіндердегі (мақала) мақсатты аудиторияға арналған терминдер мен ұғымдарды, тілдік оралымдарды талдау; 2) әртүрлі тақырып бойынша көркемдегіш құралдарды ұтымды қолданып, шығармашылық	1) Арн мақсат термин тілдік 2) көр ұтымды

	жұмыстар (өлең, хат, әңгіме, шығарма) ұсына білу.	ұсына 3) сөй деңгей белгіл қойылу
	1) Коммуникативтік жағдаятқа сай көпшілік алдында тиісті сөйлеу әдебін сақтай отырып, дұрыс сөйлеу; 2) белгілі бір тақырып аясында сөздерді іріктеп, түрлендіріп, талғаммен қолдана білу.	1) Ком сай кө сөйлеу дұрыс 2) бел сөздер талғам 3) тыр ережел
	1) Көпшілікке арналған мақаланың құрылымы мен рәсімделуін білу, жанрлық ерекшеліктерін талдау.	1) Көп мақала рәсімд ерекше
	1) Қажетті клишелер мен лексикалық құрылымдарды қолданып, көтерілген мәселе бойынша өз ойын дәлелдеп эссе жазу (аргументативті эссе); 2) ғылыми-көпшілік стильдің жанрлық және стильдік ерекшеліктеріне сай тілдік құралдарды орынды қолданып, мақала жазу.	1) Қаж лексик қолдан бойынш жазады 2) ғыл ерекше құралд мақала
	1) Бұқаралық ақпарат құралдары (БАҚ), энциклопедиялық, ғылыми-көпшілік, ғылыми еңбектерден деректерді ала білу, сілтеме жасау жолдарын білу; 2) сөйлем және мәтін деңгейінде тыныс белгілерін қолдана білу.	1) Бұқ (БАҚ), ғылыми еңбект біледі біледі 2) сөй деңгей қолдан
	1) Оқылым және тыңдалым материалдары бойынша түртіп жазудың (конспектілеудің) әртүрлі жолдарын меңгеру арқылы негізгі ақпаратты іріктеу; 2) сөйлем және мәтін деңгейінде тыныс	1) Түр жолдар негізг 2) сөй деңгей қолдан

		белгілерін қолдана білу.	3) қос ажырат
Қазақстан бүгінгі әлемде: Қазақстанның өткені мен келешегі	Уақыт өлшемі	1) Мәтін үзінділері бойынша болжам жасау, тиісті ақпаратты анықтай білу; 2) таза ғылыми стильдің жанрлық және стильдік ерекшеліктеріне сай тілдік құралдарды орынды қолданып, тезис, аннотация жазу.	1) Мәт болжам 2) мәт ақпара 3) ғыл құралд тезис,
		1) Мәтінде көтерілген мәселені (қоғамдық-саяси, ғылыми) талдай отырып, негізі ойды анықтау және ғаламдық мәселелермен салыстыру; 2) жазба жұмысын абзац пен бөліктерге бөлу, ойын (ақпарат, идея) дұрыс жүйелеп, логикалық және стильдік түзетулер енгізу, редакциялау).	1) Мәт талдай 2) мәт анықта мәселе 3) жаз бөлікт 4) ойы логика түзету
Қазақстанның талантты ұландары		1) Таза ғылыми стильді тілдік құралдар арқылы тану (терминдер, ұғымдар, шартты белгілер, синтаксистік құрылымы); 2) әртүрлі тақырып бойынша көркемдегіш құралдарды ұтымды қолданып, шығармашылық жұмыстар (өлең, әңгіме, естелік, шығарма) ұсына білу.	1) Ғыл құралд 2) көр ұтымды ұсына 3) шеш тарихы ерекше
		1) Таза ғылыми стильдегі тезис, аннотацияның құрылымы мен рәсімделуін білу, жанрлық ерекшеліктерін талдау; 2) мәнмәтін бойынша тілдік бірліктерді орфографиялық нормаға сай жазу.	1) Ғыл аннота рәсімд 2) мәт ерекше 3) мән бірлік нормағ
		1) Әртүрлі графиктік мәтіндердегі (кесте, диаграмма, сызба, шартты белгі) мәліметтерді салыстырып талдау, негізгі үрдістерді анықтау; 2) мәтін және мәтін үзінділері деңгейінде тыныс белгілерін қолдана білу.	1) Әрт мәтінд салыст 2) мәт үрдіст 3) мәт деңгей

			қолдан
Экология: ядролық және мұнай ендірістері	Экологиялық сауат	1) Мамандандырылған тар аядағы арнайы мәтіндердегі (дәріс) мақсатты аудиторияға арналған терминдер мен ұғымдарды, тілдік оралымдарды, мәтін үзінділерін талдау; 2) оқылым және тыңдалым материалдары бойынша түртіп жазудың (конспектiлеудің) әртүрлі жолдарын меңгеру арқылы негізгі ақпаратты іріктеу.	1) Арн мақсат термин тілдік үзінді 2) түр (консп жолдар негізг 3) бел тілдег орынды
		1) Мәтінде көтерілген мәселеге автор мен оқырманның қарым-қатынасын ескере отырып, талқылау сұрақтарын құрастыру және сыни тұрғыда бағалау; 2) әртүрлі тақырып бойынша көркемдегіш құралдарды ұтымды қолданып, шығармашылық жұмыстар (өлең, әңгіме, естелік, шығарма) ұсына білу.	1) Мәт талқыл құраст 2) мәт сыни т 3) көр ұтымды жұмыст 4) шығ жолдар
		1) Таза ғылыми стильдегі дәрістің құрылымы мен рәсімделуін білу, жанрлық ерекшеліктерін талдау; 2) белгілі бір тақырып аясында тілдегі көркемдік құралдарды орынды пайдалану: көркемдеу, айшықтау, дәлелдеу, сөздерді сұрыптай білу (образды-эстетикалық).	1) Ғыл құрылы біледі 2) мәт ерекше 3) бел тілдег орынды 4) бел сөздер талғам
		1) Әртүрлі стильдегі (ғылыми, ресми іс-қағаздар, публицистикалық, көркем әдебиет, ауызекі сөйлеу стилі) мәтіндердің тақырыбын, автор көзқарасын, мақсатты аудиторияға сәйкес қызметін, құрылымын, тілдік ерекшелігін салыстыра талдау; 2) Бұқаралық ақпарат құралдары (БАҚ), энциклопедиялық, ғылыми-көпшілік, ғылыми еңбектерден деректерді ала білу, сілтеме	1) Әрт мәтінд көзқар аудито құрылы салыст 2) Бұқ (БАҚ), ғылыми еңбект

		жасау жолдарын білу, дәйексөз келтіру.	біледі 3) әрт сілтем дәйекс 4) сөй деңгей қолдан
Қазіргі қоғам: миграция және зияткерлік миграция	Миграцияның қоғамдық ортаға әсері	1) Мамандандырылған тар аядағы арнайы мәтіндердегі (интервью, мақала) мақсатты аудиторияға арналған терминдер мен ұғымдарды, тілдік оралымдарды, мәтін үзінділерін талдау; 2) әртүрлі графиктік мәтіндердегі (кесте, диаграмма, сызба, шартты белгі) мәліметтерді салыстырып талдау, негізгі үрдістерді анықтау; 3) таза ғылыми стильдің жанрлық және стильдік ерекшеліктеріне сай тілдік құралдарды орынды қолданып, мақала, интервью жазу; 4) сөйлеу ағымындағы интонацияның құрамдас бөліктері: әуен, әуез, тембр, қарқын, кідірісті сөйлеу мәнеріне сай қолдану.	1) Арн мақсат термин тілдік үзінді 2) әрт мәліме талдай анықта 3) ғыл және с сай ті қолдан жазады 4) сөй интона бөлікт қолдан
		1) Мәтінде көтерілген мәселеге автор мен оқырманның қарым-қатынасын ескере отырып, талқылау сұрақтарын құрастыру және сыни тұрғыда бағалау; 2) таза ғылыми стильдегі интервью, мақаланың құрылымы мен рәсімделуін білу, жанрлық ерекшеліктерін талдау; 3) мәтін құрылымын сақтай отырып, әртүрлі графиктік мәтіндегі деректерді салыстырып, маңызды тұстары мен үрдістерді талдап жазу, өзіндік тұжырым жасау.	1) Мәт талқыл құраст бағала 2) ғыл мақала рәсімд ерекше 3) мәт отырып мәтінд салыст 4) мәт мен үр өзінді
		1) коммуникативтік жағдаятқа сай көпшілік алдында дұрыс сөйлеу, тыңдаушыларға ықпал ете білу, шешен сөйлеу; 2) мәтіндегі негізгі ойды анықтау, берілген мәліметтер мен пікірлерді өңдеу	1) Ком сай кө сөйлей 2) тың біледі

		<p>және толықтыру;</p> <p>3) жазба жұмысын абзац пен бөліктерге бөлу, ойын (ақпарат, идея) дұрыс жүйелеп, логикалық және стильдік түзетулер енгізу, редакциялау).</p>	<p>3) мәтін анықтау;</p> <p>4) берілген пікірлерді толықтыру;</p> <p>5) жазба бөліктерін жүйелеп, стильдік түзетулер енгізу.</p>
Өлемді өзгерткен өнертабыстар	Өнерлі өрге жүзер	<p>1) Мәтін үзінділері бойынша болжам жасау, тиісті ақпаратты анықтай білу;</p> <p>2) таза ғылыми стильдегі рецензияның құрылымы мен рәсімделуін білу, жанрлық ерекшеліктерін талдау;</p> <p>3) таза ғылыми стильдің жанрлық және стильдік ерекшеліктеріне сай тілдік құралдарды орынды қолданып, рецензия жазу;</p> <p>4) мәтін нормаларын сақтап жазу (мәтін құрылымы, абзац, мәтін бөліктері, тақырып).</p>	<p>1) Мәтін болжам жасау, ақпаратты анықтай білу;</p> <p>2) ғылыми рецензияның рәсімделуін ерекшеліктеріне сай тілдік құралдарды орынды қолданып, рецензия жазу;</p> <p>4) мәтін жазады.</p>
		<p>1) Мамандандырылған тар аядағы арнайы мәтіндердегі (бейнебаян) мақсатты аудиторияға арналған терминдер мен ұғымдарды, тілдік оралымдарды, мәтін үзінділерін талдау;</p> <p>2) мәтіндегі негізгі ойды анықтау, берілген мәліметтер мен пікірлерді өңдеу және толықтыру;</p> <p>3) қажетті ақпараттарды орынды қолданып, көтерілген мәселе бойынша өз ойын дәлелдеп эссе жазу.</p>	<p>1) Арнайы мақсатты терминдерді тілдік үзінділерін талдау;</p> <p>2) мәтін анықтау;</p> <p>3) берілген пікірлерді толықтыру;</p> <p>4) қажетті ақпараттарды орынды қолданып, көтерілген мәселе бойынша өз ойын дәлелдеп эссе жазу.</p>
Туризм: экотуризм	Туризмнің дамуының қоғамға пайдасы	<p>1) Мамандандырылған тар аядағы арнайы мәтіндердегі (пікірталас) мақсатты аудиторияға арналған терминдер мен ұғымдарды, тілдік оралымдарды, мәтін үзінділерін талдау;</p> <p>2) таза ғылыми стильдегі баяндаманың құрылымы мен рәсімделуін білу, жанрлық ерекшеліктерін талдау;</p>	<p>1) Арнайы мақсатты терминдерді тілдік үзінділерін талдау;</p> <p>2) ғылыми баяндаманың рәсімделуін білу, жанрлық ерекшеліктерін талдау;</p>

		3) мәтін және мәтін үзінділері деңгейінде тыныс белгілерін қолдана білу.	3) мәтін ерекше 4) мәтін деңгейі қолдан
		1) Коммуникативтік жағдаятқа сай көпшілік алдында дұрыс сөйлеу, тыңдаушыларға ықпал ете білу, шешен сөйлеу; 2) мәтін құрылымын сақтай отырып, әртүрлі графиктік мәтіндегі деректерді салыстырып, маңызды тұстары мен үрдістерді талдап жазу, өзіндік тұжырым жасау.	1) Комм сай кө сөйлей 2) тың біледі 2) мәт отырып мәтінд салыст 3) мәт мен үр өзінді
		1) Әртүрлі графиктік мәтіндердегі (кесте, диаграмма, сызба, шартты белгі) мәліметтерді салыстырып талдау, негізгі үрдістерді анықтау; 2) қажетті ақпараттарды орынды қолданып, көтерілген мәселе бойынша өз ойын дәлелдеп эссе жазу ("келісу, келіспеу" эссесі).	1) Әрт мәтінд салыст 2) мәт үрдіст 3) қаж қолдан бойынш жазады 4) әде сақтай
Цифрлық технологиялардың бүгінгі мен болашағы	Сандық технология дегеніміз не?	1) Ғылыми-көпшілік субстильдің әртүрлі типтері мен жанрларының мәтіндерін жазу (мақала, эссенің әртүрлі түрлері, эссе, конспект).	1) Ғыл әдебие мәліме 2) авт келісе білдір
		1) Әртүрлі көздерден ақпаратты алу және синтездеу, әртүрлі көзқарастарды салыстыру.	1) Тың сенімд өзекті береді 2) оқы зертте идеяла 3) бағ

			білдір
		1) Әртүрлі эссе түрлерін, соның ішінде сыни, ғылыми және публицистикалық әдебиеттерді талдай отырып, автормен келіспейтініңізді/келіспегеніңізді білдіріп, дәлелдеу.	1) Эссе 2) ғыл әдебие салыст 3) авт келісп білдір
		1) Әртүрлі көздерден ақпаратты алу және синтездеу, әртүрлі көзқарастарды салыстыру.	1) Түр алады; 2) түр ақпара 3) әрт салыст